

Toelating, schorsing en verwijdering

Toelating, schorsing en verwijdering van leerlingen

1. Aanleiding

In dit document schetst Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (OOZ) de achtergronden en wettelijke kaders ten aanzien van het beleid rondom toelating, schorsing en verwijdering van leerlingen en legt zij de procedure hieromtrent vast. Hiervoor is gebruik gemaakt van de informatie van VOS/ABB: brochure "Toelating en verwijdering, VO" en van de Vereniging Openbaar Onderwijs: brochure "de marges van een toelatingsbeleid in het openbaar onderwijs".

Dit document is opgenomen in de schoolplannen en zijn van kracht op het openbaar voortgezet onderwijs vallend onder Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio (OOZ).

2. Juridisch kader

In de volgende wetten, regelingen e.d. zijn bepalingen opgenomen die van toepassing zijn op (de besluitvorming rondom) het toelatings-, schorsings- en verwijderingsbeleid van openbare scholen:

Grondwet	artikel 23, er dient in Nederland voldoende openbaar onderwijs voorhanden te zijn dat algemeen toegankelijk is.
Leerplichtwet	Artikel 3
WVO	Wet op het voortgezet onderwijs, artikel 24, 27, 42, 48
Inrichtingsbesluit WVO	Artikel 13, 14, 15
Awb	Algemene wet bestuursrecht, artikel 1:3,4:13,
WEC	Wet op de expertisecentra, artikel 40
WMS	Artikel 11

2.1 Mandateringsregeling Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio

	CvB	Integraal manager	Directeur-teamleider
Schorsing van een leerling		Vaststellen	Advies
Verwijdering van een leerling	Vaststellen	Opstellen	Advies

In alle gevallen, waar staat "ouders", wordt bedoeld "ouders en/of verzorgers".

3. Tekst in de schoolgids en op de website

Ingevolge artikel 24 van de WVO wordt de onderstaande tekst jaarlijks opgenomen in de schoolgidsen en de websites van de scholen vallend onder OOZ, om de ouders te wijzen op het bestaan van het beleid en ze de mogelijkheid te geven de inhoud via het schoolplan of dit document tot zich te nemen.

Toelating, schorsing en verwijdering

In de wet is vastgelegd dat openbaar onderwijs vrij toegankelijk is. Toch zijn er situaties mogelijk, waarbij openbare scholen kinderen mogen weigeren, schorsen of verwijderen. Hierbij valt te denken aan dreiging van verstoring van rust en orde of het niet kunnen bieden van de benodigde zorg e.d. Omdat ouders en kinderen recht hebben op een juiste en zorgvuldige behandeling is door het bestuur van onze school een procedure vastgesteld waarin zaken als toelating, schorsing en verwijdering zijn geregeld. Deze regeling is onderdeel van het schoolplan en ligt op de school ter inzage.

4. Toelatingsbeleid

4.1 Basisprincipes

Bij het vaststellen van het toelatingsbeleid gaat het bestuur uit van de volgende uitgangspunten:

1. Kinderen zijn leerplichtig, zodra ze de leeftijd van 5 jaar hebben bereikt. De leerplicht eindigt als tenminste 12 volledige schooljaren een school is bezocht of aan het eind van het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 16 jaar bereikt.
2. Ouders zijn vrij in de keuze van een school.
3. Kinderen hebben recht op onderwijs; toelating is de regel, weigeren de uitzondering.
4. Bij weigering zijn mogelijkheden voor plaatsing op andere scholen opgenomen.

4.2 Toegankelijkheid

Openbaar onderwijs is een basisvoorziening die is vastgelegd in de Grondwet. In beginsel moet een openbare school elke aangemelde leerling toelaten; de school is immers algemeen toegankelijk. Dat betekent niet dat een leerling nooit geweigerd mag worden: dit mag alleen nooit op grond van godsdienst of levensbeschouwelijke opvattingen, iets wat het bijzonder onderwijs juist wel mag.

4.3 Weigering

Wanneer de directeur een verzoek van ouders afwijst hun kind op een bepaald tijdstip tot de school toe te laten, is er sprake van weigering. Plaatsing op een wachtlijst is dus ook weigering.

Een wachtlijst is een ranglijst van namen van kinderen van wie de toelatingsaanvraag wegens plaatsgebrek is afgewezen onder de toezegging dat de aanvraag opnieuw in behandeling wordt genomen, zodra plaatsruimte beschikbaar komt.

4.4 Toelatingsbeleid

De directeur van de school heeft kenbaar gemaakt waar het de grens trekt bij toelating. Onderhavige regeling geeft het beleid aan en schoolregels zijn opgenomen in de schoolgids van de school. Een eventuele weigering tot toelating wordt hierop gebaseerd. De Medezeggenschapsraad (MR) heeft adviesrecht over de vaststelling en wijziging van dit toelatingsbeleid. Bij besluiten in concrete gevallen heeft de MR geen bevoegdheid.

In de schoolgids zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- a. Welke gedragsregels de school hanteert. Deze zijn opgenomen in de schoolgids. In ieder geval zijn de belangrijkste gedragsregels opgenomen (anti-discriminatiecode, pestprotocol) en een passage als "algemeen aanvaarde normen, waarden en fatsoensregels". Deze zijn het toetsingskader voor de vraag of door toelating de rust en/of veiligheid onaanvaardbaar wordt verstoord. Ouders kennen bij aanmelding de regels van de school zodat ze daarop kunnen worden aangesproken. De gesprekspartner voor het vaststellen van gedragsregels is niet de individuele ouder, maar de MR.
- b. Wanneer de school niet kan voldoen aan de zorgbehoefte van de aangemelde leerling. De onderwijskundige en organisatorische doelstellingen van de school zijn hierbij van belang.

4.5 Weigeringsgronden

De beleidsruimte van een openbare school beperkt zich tot de volgende weigeringsgronden:

1. De school kan de benodigde zorg niet bieden.
2. Ernstige verstoring van de rust en orde dreigt.

Ad 1. De school kan de benodigde zorg niet bieden.

Het is niet mogelijk in het algemeen een lijn aan te geven wanneer de directie een kind kan weigeren omdat de school de vereiste zorg niet kan bieden. Op grond van rechterlijk uitspraken kunnen de volgende factoren van belang zijn voor het besluit de leerling al dan niet toe te laten:

- Effect op onderwijs aan de reeds aanwezige leerlingen;
- Deskundigheid van het personeel;
- Beschikbaarheid van het personeel (tekort, ziekteverzuim)
- De mogelijkheden van begeleiding door de ouder;
- Benodigde middelen (kosten extra personeel);
- De gevergdde aanpassing in de organisatie, de begeleiding in het onderwijs;
- De werkdruk;
- Het gebouw;
- De mogelijkheid het examen te kunnen behalen.

Deze factoren kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing tot weigering over te gaan. Daarnaast zorgt de directeur ervoor dat alle inspanningen worden geleverd die van belang kunnen zijn om antwoord te geven op de vraag of er voldoende onderzoek is verricht naar de zorgbehoefte van de leerling. Te denken valt aan:

- Zijn de ouders voldoende geïnformeerd en gehoord?
- Is er extern medisch en/of psychiatrisch onderzoek gedaan (bijv. door de GGD)?
- Bij de brugklasleerling; is advies gevraagd van de directeur van de basisschool?
- Is advies gevraagd aan de vorige VO-school?
- Zijn binnen het samenwerkingsverband VO-SVO afspraken gemaakt?
- Bij terugplaatsing vanuit het speciaal onderwijs naar VO: is informatie gevraagd bij de speciale school?

Ad 2. Ernstige verstoring van rust en orde dreigt.

De directeur van de school heeft de ruimte om de toelating tot de school te binden aan het nakomen van gedragsregels. Hierbij kan het gaan om gedrag van het kind maar ook dat van de ouder(s). De na te komen gedragsregels moeten in de schoolgids worden vastgelegd en in ieder geval voorafgaande aan de beslissing omtrent toelating aan de ouder(s) worden voorgelegd. De ouder die op voorhand aangeeft zich niet aan die gedragsregels te houden, kan om die reden toelating tot de school worden geweigerd. Het kind is mogelijk afkomstig van een andere school, waar het wordt verwijderd. Het verzoek tot toelating maakt dan deel uit van de verwijderingsprocedure van die andere school. De directeur motiveert waarom de overtuiging bestaat dat het kind de rust en orde op school zal verstoren. De criteria voor verwijdering van een leerling kunnen de leidraad zijn bij het besluit van de directeur een leerling de toelating tot de school te weigeren.

De geldende gedragsregels zijn het toetsingskader, samen met de vraag of de school de vereiste opvang en zorg kan bieden.

5. Procedure bij toelating

1. Binnen 8 weken nadat de ouders een leerling middels een officieel aanmeldingsformulier bij de school hebben aangemeld, beslist de directeur van de school of de leerling wordt toegelaten tot de school. De termijn van 8 weken is meestal niet nodig. In de meeste gevallen kan (vrijwel) onmiddellijk aan betrokkene worden meegedeeld welke beslissing op de aanmelding wordt genomen.
2. Een besluit tot weigering van een kandidaat-leerling wordt schriftelijk en met opgave van redenen aan de leerling en, als hij nog geen 18 jaar is, ook aan zijn ouders bekend gemaakt.
3. Binnen zes weken kunnen de belanghebbenden bij het bevoegd gezag bezwaar maken tegen de beslissing tot weigering.
4. Het bevoegd gezag hoort de kandidaat leerlingen en bij minderjarigheid zijn ouders, waarna binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift wordt beslist.
5. Ouders kunnen tegen deze beslissing gerechtelijke stappen ondernemen. Dit kan middels een procedure bij de interne Bezwaar Adviescommissie (cf. reglement Bezwaar Adviescommissie Openbaar Onderwijs Zwolle en Regio) of bij de bestuursrechter (voorlopige voorziening) dan wel middels beroep bij de rechtbank.

6. Verwijdering van leerlingen

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders/verzorgers. Daarom neemt het College van Bestuur, en niet de directeur of de locatielider, het besluit om de leerling te verwijderen. De schoolleiding is dan meestal zelf betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit (gesprekken met de ouders/ verzorgers en met het team). Er kan een vertrouwensbreuk zijn. In zo'n geval kan het CvB de kwestie met meer distantie beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen, iets waar de rechter gezien de zwaarte van de maatregel grote waarde aan hecht.

Verwijdering kan voor de leerling verstrekende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Dit geldt zeker bij verwijdering wegens wangedrag. Het is van groot belang dat het verwijderingsbesluit aangeeft hoe het schoolbestuur een afweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling op de school te blijven. De regels met betrekking tot verwijdering staan de schoolgids vermeld.

Sinds 1 augustus 1998 is verwijdering van een leerplichtige leerling van een reguliere school voor voortgezet onderwijs uitsluitend mogelijk wanneer een andere school bereid is deze leerling toe te laten. Deze wijziging in de wet is opgenomen om te voorkomen dat leerplichtige leerlingen voortijdig het onderwijs verlaten. Een leerling die niet meer onder de leerplichtwet valt, kan wél - na zorgvuldige afweging - worden verwijderd.

6.1 Voortgezet Speciaal Onderwijs

Scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) moeten in het geval van een voorgenomen verwijdering acht weken zoeken naar een mogelijkheid om de bewuste leerling elders geplaatst te krijgen. Indien dat tevergeefs blijkt, mag de school voor voortgezet speciaal onderwijs (VSO) toch tot verwijdering overgaan.

6.2 Rol samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden VO-SVO hebben afspraken gemaakt over de wijze waarop scholen binnen het samenwerkingsverband omgaan met leerlingen die om de een of andere reden niet meer te handhaven zijn, maar die nog wel leerplichtig zijn. Hierbij geldt dat een leerling uitsluitend tot het praktijkonderwijs mag worden toegelaten als de regionale verwijzingscommissie (RVC) in het eerste jaar heeft bepaald dat de leerling toelaatbaar is. Voor het LWOO geldt dat voor het verkrijgen van een LWOO-bekostiging de school een LWOO-licentie moet hebben en een RVC-beschikking. Vanuit het regionale zorgbudget kan een samenwerkingsverband ook voorzien in bepaalde zorgarrangementen w.o. reboundvoorzieningen).

6.3 Verwijderingsgronden

Leerlingen kunnen om de volgende redenen van school worden verwijderd:

1. De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen; de verwijdering is onderwijskundig en organisatorisch ingegeven.

2. Ernstig of herhaaldelijk wangedrag door de leerling en/of de ouders/verzorgers; de verwijdering is een sanctie.

Ad 1. De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen.

Om te bepalen welke beslissingsruimte het bevoegd gezag heeft, is het van belang eerst vast te stellen of de leerling is aangewezen op het voortgezet regulier dan wel het speciaal voortgezet onderwijs. Een leerling hoort thuis in het speciaal voortgezet onderwijs (SVO) als in het eerste jaar door de regionale verwijzingscommissie (RVC) een beschikking LWOO of PRO (praktijkonderwijs) is afgegeven. Dit is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht waartegen bezwaar/beroep mogelijk is.

Mocht na het eerste leerjaar blijken dat LWOO of PRO meer geschikt zou zijn voor een leerling, dan dienen ouders hiermee in te stemmen met de overgang. Indien dat niet gebeurt, dan kan de overgang niet plaatsvinden, omdat de wet instemming vereist. Het bevoegd gezag kan dan met de RVC-beschikking, een verwijderingsprocedure in gang zetten.

Een andere mogelijkheid is dat een leerling een dermate complexe hulpvraag heeft dat het voortgezet speciaal onderwijs beste oplossing is. De school dient dat in een onderwijskundig rapport te motiveren en een positief advies van de Commissie voor de Indicatiestelling af te wachten.

Een leerling is toelaatbaar tot het voortgezet speciaal onderwijs als er een beschikking is van de Commissie voor de Indicatiestelling (CvI). In dat geval kan het probleem zich nog voordoen dat de speciale school het verzoek om toelating afwijst, bijvoorbeeld omdat de school vol is.

De reguliere VO-school is niet verplicht de leerling op de school te handhaven. De school zal dan echter wel voldoende moeten kunnen motiveren waarom zij de vereiste zorg niet kunnen bieden. In dat geval kan een verwijderingsprocedure gestart worden. De ouders kunnen ofwel de verwijdering aanvechten, ofwel een speciale school elders om toelating verzoeken, ofwel de weigering van de VSO-school aanvechten. Ook als een leerling formeel wel thuishoort in het reguliere onderwijs, dan nog kan de school van mening zijn dat zij niet de vereiste zorg kan bieden, zodat de leerling niet op de school kan blijven. De procedure in dit soort gevallen dient helder in de schoolgids te zijn opgenomen. In het kader van het samenwerkingsverband VO-SVO zijn over deze categorie leerlingen afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat geen kind tussen wal en schip raakt.

Ad 2. Ernstig of herhaaldelijk wangedrag door kind en/of ouders/verzorgers.

2.a Schorsing

Aan de verwijdering als strafmaatregel of sanctie gaat vaak eerst een time-out en een schorsing vooraf om de ernst te onderstrepen. De time-out of afkoelingsperiode is een ordemaatregel en de schorsing een strafmaatregel. Bij een schorsing als strafmaatregel is er sprake van een ernstig vergrijp; vaak is er al het een en ander aan vooraf gegaan en zijn leerlingen / ouders er vaak al schriftelijk op gewezen dat bij een volgende gebeurtenis een schorsing zal worden overwogen. Gebeurt dat daadwerkelijk en is er sprake van een opmaat tot verwijdering, dan is het noodzakelijk dat ouders er in het schorsingsbesluit op worden gewezen dat bij een volgende gebeurtenis overwogen wordt om het bestuur te vragen de leerling van de school te verwijderen. Schorsing vindt plaats op basis van het Inrichtingsbesluit WVO.

Met opgaaf van redenen kan een leerling voor maximaal één week worden geschorst.

Alvorens tot een dergelijke schorsing over te gaan, overlegt de schoolleiding eerst met het College van Bestuur. Schorsing langer dan een dag wordt tevens schriftelijk met opgave van redenen, medegedeeld aan de onderwijsinspectie. Dit besluit wordt schriftelijk vastgelegd, met daarbij vermelding van de redenen / noodzaak. Het besluit wordt schriftelijk aan de leerling - als deze nog geen 21 jaar is- aan de ouders bekend gemaakt.

De schorsingsdag(en) wordt (worden) gebruikt om een gesprek te voeren met de ouders en eventueel de leerling om deze ernstige waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject. Hierin kan ook de mogelijkheid tot verwijdering worden besproken als vervolgstap.

2.b Verwijdering

Er is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering geboden is, zonder de genoemde eerdere maatregelen, schorsing, of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.

Een leerling die de rust of de veiligheid op school ernstig verstoort, kan eveneens worden verwijderd. Het moet gaan om herhaald wangedrag, dat een negatieve invloed heeft op de andere leerlingen en op de gang van zaken op school.

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: bijvoorbeeld (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Ook het wangedrag van ouders/verzorgers, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten, andere ouders of leerlingen, kan een reden zijn de leerling te verwijderen. Om tot verwijdering over te gaan moet het wangedrag in ieder geval ernstig zijn.

De gedragsregels over hoe de school met wangedrag omgaat en wanneer de grens bereikt is, moeten duidelijk zijn voor ouders en leerlingen. Deze regels zijn opgenomen in de schoolgids.

Voordat tot verwijdering wordt overgegaan, is er al het een en ander gepasseerd en zijn er pogingen ondernomen om binnen de school en in overleg met de ouders de leerprestaties of het gedrag van de leerling te veranderen en te verbeteren. Hierbij kan bij wangedrag gedacht worden aan schorsing of gedragsafspraken. Ook moet ouders duidelijk zijn gemaakt dat bij de eerstvolgende herhaling tot verwijdering wordt overgegaan.

De directeur houdt een dossier bij. Hierin staat vermeld welke maatregelen er genomen zijn, welke gesprekken er met de ouders zijn gevoerd, en andere (belangrijke) gegevens over deze problematiek.

Van de gesprekken met de ouders worden verslagen in het dossier opgenomen. De verslagen zijn door de betrokkenen voor kennisname ondertekend. Dat voorkomt later de nodige discussie.

7. Procedure: Time out

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling door de directeur voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht.
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de directeur vooraf of - indien dat niet mogelijk is - zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De directeur nodigt de ouders op school uit voor een gesprek. Hierbij is de betreffende leerkracht aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. (zie voor voorbeeldverslag bijlage 1). Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen¹⁾.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het College van Bestuur, de inspectie en de leerplichtambtenaar.

¹⁾ De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel, maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar een verslag van het incident in het dossier van de leerling.

8. Procedure: Schorsing

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- De directeur maakt melding van zijn voorgenomen handeling aan het College van Bestuur en vraagt om goedkeuring.
- De directeur meldt de situatie aan de leerplichtambtenaar en de inspectie op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden²⁾.
- De schorsing bedraagt maximaal 1 week³⁾.
- De directeur draagt er zorg voor dat het besluit schriftelijk wordt kenbaar gemaakt aan de betrokken ouders en dat de schorsing is gebaseerd op deugdelijke afweging van belangen.
- De desbetreffende brief wordt namens het College van Bestuur ondertekend door de directeur.
- De betrokken ouders worden door de directeur uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:

- het College van Bestuur
- de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling
- de inspecteur van het onderwijs

Ouders kunnen bezwaar maken bij het College van Bestuur. Het CvB beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het bezwaar.

²⁾ Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets.

Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

³⁾ Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

9. Procedure: Verwijdering

Bij verwijdering gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van een school is een beslissing van het College van Bestuur. Er is voorgeschreven dat er eerst wordt besloten tot een *voornemen* tot verwijdering en dat daarna het besluit tot daadwerkelijke verwijdering wordt genomen.
- Voordat men een beslissing neemt, vraagt het College van Bestuur de mening van de betrokken leerkrachten, de directeur en van de inspectie. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat aan de ouders ter kennis wordt gesteld en door de ouders voor gezien wordt ondertekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar:

- De leerplichtambtenaar van de gemeente
- De inspecteur van het onderwijs

De ouders worden door de directeur schriftelijk uitgenodigd voor een gesprek waarin wordt gesproken over het voornemen van het College van Bestuur om over te gaan tot verwijdering. De directeur en de ouders zullen de voorgaande periode geregeld met elkaar hebben gesproken.

Door dit gesprek weten de ouders dat het schoolbestuur niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken en dat er een nieuwe fase in werking treedt die op verwijdering is gericht. In het gesprek wordt aangegeven waarom het belang van de leerling en de ouders moet wijken voor het belang van de school. In het gesprek wordt tevens de verdere procedure toegelicht, hierin wordt de mogelijkheid tot bezwaar maken tegen het definitief besluit medegedeeld. Het gesprek dient ook om van de ouders te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Van het gesprek wordt een verslag gemaakt.

Geeft het gesprek met de ouders geen aanleiding van het voornemen af te zien, dan ontvangen ouders schriftelijk en onderbouwd het bericht dat er geen aanleiding is om af te wijken van het voorgenomen besluit, met verwijzing naar het horen.

Gedurende acht weken vanaf het moment dat tot verwijdering is besloten moet de directeur zoeken naar een andere school die bereid is de leerling toe te laten. De directeur moet 'aantoonbaar' gezocht hebben, wil verwijdering toelaatbaar zijn. Het gaat om een zogenaamde inspanningsverplichting. Dat betekent dat de directeur het redelijkerwijs noodzakelijke moet hebben gedaan om toelating elders te bewerkstelligen. Daarbij geldt dat niet alleen gekeken moet worden bij de scholen van de eigen denominatie, maar ook bij andere scholen. De directeur moet alle scholen benaderen die op een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen.

Indien een school bereid is gevonden om de leerling toe te laten, kan het schoolbestuur definitief tot verwijdering overgaan. Dit wordt schriftelijk aan de leerling en ouders medegedeeld. Daarbij wordt gemotiveerd aangegeven waarom het belang van de school bij verwijdering zwaarder heeft gewogen dan het belang van de leerling om op de school te blijven.

Indien in de acht weken geen school bereid is gevonden de leerplichtige leerling toe te laten en de school ondanks haar zorgplicht geen kans ziet de leerling te handhaven dan kunnen mogelijke oplossingen worden gezocht in;

1. reboundvoorziening (zorgadviesteam, leerlingbegeleider en leerplichtambtenaar kunnen hierin ondersteunen) Deelname is niet vrijblijvend en gebeurt zo nodig met drang in samenspraak met leerling en ouders. De school waar de leerling staat ingeschreven, blijft gedurende de plaatsing in de rebound verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling.
2. gewogen dan het belang van de leerling op de school te blijven.

Ouders kunnen binnen zes weken na de beslissing van het College van Bestuur een bezwaarschrift indienen bij het bestuur.

Ouders moeten na het indienen van het bezwaarschrift de gelegenheid hebben gehoord te worden. Zij beslissen zelf of zij hier wel of geen gebruik van willen maken.

Na ontvangst van het bezwaarschrift (en eventueel het horen van de ouders/verzorgers) wordt binnen vier weken een definitieve beslissing genomen door het bestuur.

Ouders hebben de gelegenheid om binnen zes weken na deze beslissing in beroep te gaan bij de rechter.